

śrīḥ
śrīmate nigamāntamahādeśikāya namaḥ
śrīmān veṅkaṭanāthāryaḥ kavitārkikakesarī
vedāntācāryavaryo me sannidhattāṃ sadā hr̥di ॥

śrīmadvālmīkīyarāmāyaṇam

॥ sundarakāṇḍam ॥

pañcaviṃśaḥ sargaḥ

This document has been prepared by*

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādeśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan of śrīraṅgam

*This was typeset using L^AT_EX and the **skt** font.

śrīḥ
śrīsītārāmābhyāṃ namaḥ
śrīmate rāmānujāya namaḥ

॥ *sundarakāṇḍam* ॥
pañcaviṃśaḥ sargaḥ

rākṣasīvaco'naṅgīkṛtya śokasaṃtaptāyāḥ sītāyā vilāpaḥ

atha tāsāṃ vadantīnāṃ paruṣaṃ dāruṇaṃ bahu |
rākṣasīnāmasaumyānāṃ ruroda janakātmaajā || 5.25.1 ||

evamuktā tu vaidehī rākṣasībhirmanasvinī |
uvāca paramatrastā bāṣpagadgadayā girā || 5.25.2 ||

na mānuṣī rākṣasasya bhāryā bhavitumarhati |
kāmaṃ khādata māṃ sarvā na kariṣyāmi vo vacaḥ || 5.25.3 ||

sā rākṣasīmadyagatā sītā surasutopamā |
na śarma lebhe śokārtā rāvaṇeneva bhartsitā || 5.25.4 ||

vepate smādhikaṃ sītā viśantīvāṅgamātmanaḥ |
vane yūthaparibhraṣṭā mṛgī kokairivārditā || 5.25.5 ||

sā tvaśokasya vipulāṃ śākhāmālambya puṣpitām |
cintayāmāsa śokena bhartāraṃ bhagnamānasā || 5.25.6 ||

sā snāpayantī vipulau stanau netrajalasravaiḥ |
cintayantī na śokasya tadāntamadhigacchati || 5.25.7 ||

sā vepamānā patitā pravāte kadālī yathā |
rākṣasīnāṃ bhayatrastā vivarṇavadanābhavat || 5.25.8 ||

tasyāḥ sā dīrghabahulā vepantyāḥ sītayā tadā |
dadrśe kampitā veṇī vyālīva parisarpatī || 5.25.9 ||

sā niḥśvasantī śokārtā kopopahatacetanā |
ārtā vyaśṛjadaśrūṇi maithilī vilalāpa ca || 5.25.10 ||

hā rāmeti ca dūḥkhārtā hā punarlakṣmaṇeti ca |
hā śvaśrūrmama kausalye hā sumitreti bhāminī || 5.25.11 ||

lokapravādaḥ satyo'yaṃ paṇḍitaiḥ samudāhṛtaḥ |
akāle durlabho mṛtyuḥ striyā vā puruṣasya vā || 5.25.12 ||

yatrāhamābhiḥ krūrābhiḥ rākṣasābhirihārditā |
jīvāmi hīnā rāmeṇa muhūrtamapi duḥkhitā || 5.25.13 ||

eṣālpapuṇyā kṛpaṇā vinaśiṣyāmyanāthavat |
samudramadhye nauḥ pūrṇā vāyuvegairivāhatā || 5.25.14 ||

bhartāraṃ tamapaśyanti rākṣasīvaśamāgatā |
sīdāmi khalu śokena kūlaṃ toyahataṃ yathā || 5.25.15 ||

taṃ padmadalapatrākṣaṃ siṃhavikrāntagāminam |
dhanyāḥ paśyanti me nāthaṃ kṛtajñaṃ priyavādinam || 5.25.16 ||

sarvathā tena hīnāyā rāmeṇa viditātmanā |
tīkṣṇaṃ viṣamivāsvādya durlabhaṃ mama jīvanam || 5.25.17 ||

kīdrśaṃ tu mahāpāpaṃ mayā dehāntare kṛtam |
tenedaṃ prāpyate ghoraṃ mahāduḥkhaṃ sudāruṇam || 5.25.18 ||

jīvitaṃ tyaktumicchāmi śokena mahatā vṛtā |
rākṣasābhiśca rakṣyantyā rāmo nāsādyate mayā || 5.25.19 ||

dhigastu khalu mānuṣyaṃ dhigastu paravaśyatām |
na śakyaṃ yat parityaktumātmacchandena jīvitam || 5.25.20 ||

|| ityārṣe śrīmadrāmāyaṇe vālmīkīye ādikāvye
sundarakāṇḍe pañcaviṃśaḥ sargaḥ ||